

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

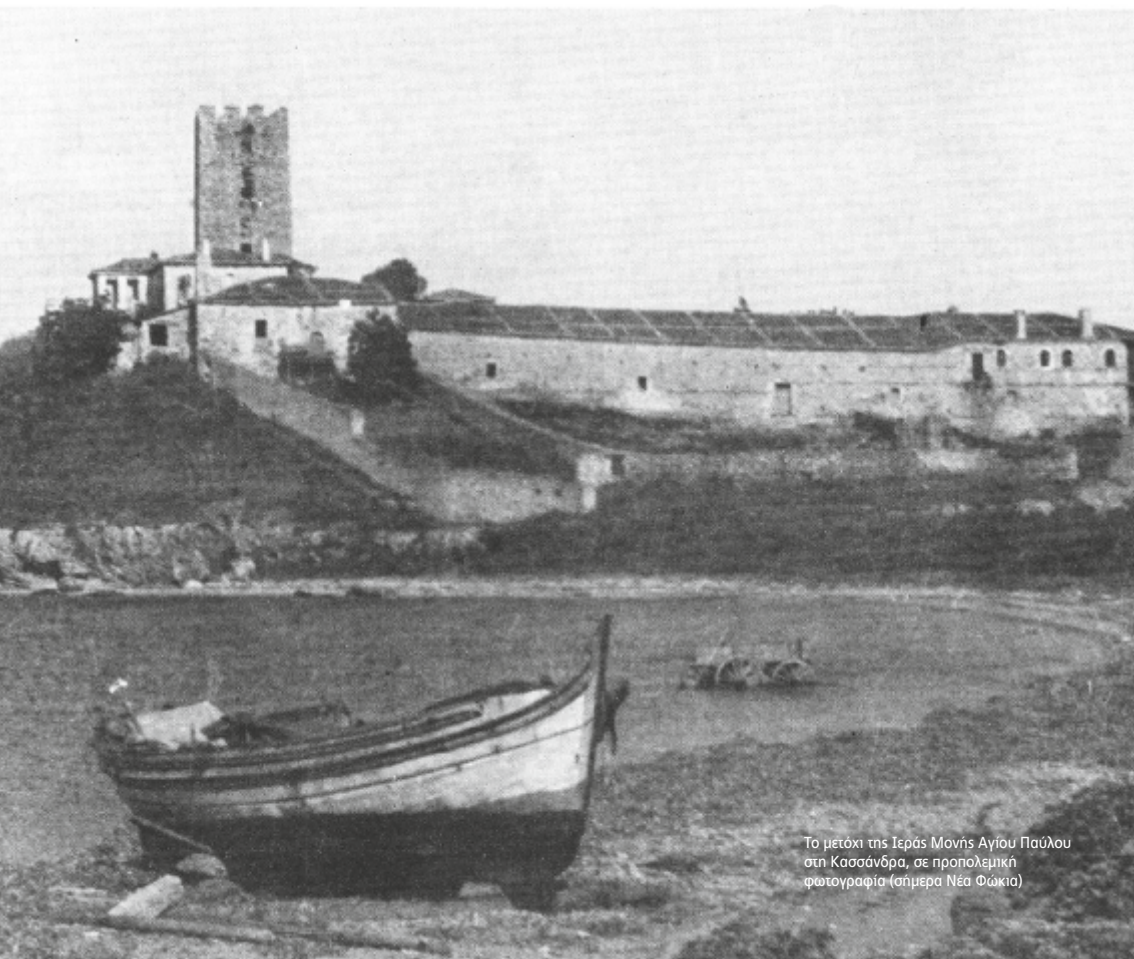
9^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ 2014
"Η ΕΞΑΚΤΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ
ΣΤΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΚΟΣΜΟ: ΤΑ ΜΕΤΟΧΙΑ"

Θ' ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
**«Η ΕΞΑΚΤΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ
ΣΤΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΚΟΣΜΟ: ΤΑ ΜΕΤΟΧΙΑ»**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ & ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 21, 22 & 23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2014

Αίθουσα Κεντρικής Δημοτικής Βιβλιοθήκης Θεσσαλονίκης
(Εθνικής Αμύνης 27)

Το μετόχι της Ιεράς Μονής Αγίου Παύλου
στη Κασσάνδρα, σε προοπτική
φωτογραφία (σήμερα Νέα Φώκια)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

Γιάννης Μπουτάρης

Δήμαρχος Θεσσαλονίκης, Πρόεδρος Δ.Σ.

Ιερομόναχος Νικόδημος Λαυριώτης

Εκπρόσωπος Ιεράς Κοινότητας, Αντιπρόεδρος

Γέρων Βαρνάβας Βατοπαιδινός

Εκπρόσωπος Ιεράς Κοινότητας, Μέλος

Γέρων Νικόδημος Αγιοπαυλίτης

Εκπρόσωπος Ιεράς Κοινότητας, Μέλος

Παναγιώτης Αβραμόπουλος

Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου

Δήμου Θεσσαλονίκης,

Αναπληρωτής Προέδρου του Δ.Σ

Γιώργος Αρβανίτης

Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Θεσσαλονίκης, Μέλος

Θωμάς Ψαρράς

Γενικός Γραμματέας Δήμου Θεσσαλονίκης, Μέλος

Δημήτριος Σαλπιστής

Διευθύνων Αγιορειτικής Εστίας

Αναστάσιος Ντούρος

Προϊστάμενος Διοικητικών & Οικονομικών Υπηρεσιών

ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Δημήτριος Σαλπιστής

Διευθύνων Αγιορειτικής Εστίας

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Αναστάσιος Ντούρος

Προϊστάμενος Διοικητικών
& Οικονομικών Υπηρεσιών

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Μαρία Γιαννέλου

ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Κώστας Αργυρόπουλος

Χαιρετισμός του Δημάρχου Θεσσαλονίκης

Τα Αθωνικά Μετόχια, ένα σύνθετο κοινωνικό, οικονομικό και πνευματικό φαινόμενο, που συνοδεύει την πορεία των Αγιορειτικών Μοναστηριών, ανά τους αιώνες, αποτέλεσμα της ακτινοβολία της Μοναστικής Πολιτείας αλλά και των πολλαπλών αναγκών, επιβίωσης και συντήρησης των οικοδομικών συγκροτημάτων, αποκατάστασης καταστραμμένων από πυρκαγιές, σεισμούς και λεηλασίες καθολικών, τραπεζών και εν γένει μοναστικών κτισμάτων, υπήρξαν από την γένεση του θεσμού από τις απαρχές ακόμη της χιλιόχρονης ύπαρξης του πηγή αμοιβαίων επιρροών και συνεπειών.

Είτε γιατί ενίσχυσαν και στήριξαν την ύπαρξη της Μοναστικής Πολιτείας, είτε γιατί αποτέλεσαν όρο επιβίωσης των μικρών κοινοτήτων που έζησαν γύρω από αυτά, έχοντας ως υλικό και πνευματικό αποκούμπι τους την σταθερή, βέβαιη λειτουργία του Μετοχίου.

Οι ενδιαφέρουσες πλευρές των Αγιορειτικών Μετοχίων ερευνούνται και αναδεικνύονται μέσα από το θεματολόγιο του Θ' Διεθνούς Συνεδρίου της Αγιορειτικής Εστίας και όπως μπορεί να διαπιστώσει κανείς από το πρόγραμμα των εργασιών του θα εμπλουτίσουν μία ακόμη πτυχή της ιστορικής διαδρομής του Αγίου Όρους.

Ευχαριστώ θερμά τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής και τον Πρόεδρο της κ. Κρίτωνα Χρυσοχοΐδη για την πολύτιμη συμβολή τους στον σχεδιασμό και την οργάνωση του Συνεδρίου αυτού καθώς και τους μετέχοντες ομιλητές, η παρουσία των οποίων συμβάλλει στην επιτυχία των εργασιών του, ενώ ταυτόχρονα αποτελεί έκφραση τιμής προς το έργο της Αγιορειτικής Εστίας.

Γιάννης Μπουτάρης

Δήμαρχος Θεσσαλονίκης

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Αγιορειτικής Εστίας

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ Θ' ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ & ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Κρίτων Χρυσοχοΐδης

Διευθυντής Ερευνών - Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

ΜΕΛΗ

Ιερομόναχος Νικόδημος Λαυριώτης

Γέροντας Βαρνάβας Βατοπαιδινός

Γέροντας Νικόδημος Αγιοπαυλίτης

Πλούταρχος Θεοχαρίδης

Αρχιτέκτονας

Φωκίων Κοτζαγεώργης

Επικ. Καθηγητής Νεοελληνικής Ιστορίας Α.Π.Θ.

Ιωακείμ Παπάγγελος

Δρ. Αρχαιολόγος

Συμεών Πασχαλίδης

Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

Ἡ ἐξακτίνωση τοῦ Ἁγίου Ὁρους στὸν Ὀρθόδοξο κόσμο: τὰ μετόχια

Τὰ μετόχια, δηλαδή ιδιοκτησίες οἱ ὁποῖες σχεδὸν κατὰ κανόνα εὐρίσκοντο μακρὰν ἀπὸ τὰ οἰκοδομικὰ συγκροτήματα τῶν μονῶν τῆς ὀρθόδοξης Ἀνατολῆς, ἀπετέλεσαν διαχρονικὰ καθοριστικῆς σημασίας θεσμὸ γιὰ τὴν ἐπιβίωση καὶ τὴν ἀνάπτυξή τους. Αὐτὸ ἴσχυσε ἀκόμη περισσότερο γιὰ τὸ σύνολο τῶν μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἐφόσον ἡ γεωλογικὴ μορφολογία τῆς Ἄθωνικῆς χερσονήσου δὲν παρεῖχε τοὺς πόρους γιὰ τὴν ἐπιβίωση τῶν ἱερῶν καθιδρυμάτων.

Ἦδη ἀπὸ τοὺς χρόνους τῆς ἰδρύσεώς τους, καὶ μὲ τὴν μέριμνα τῶν κτιτόρων τους, τὰ ἀγιορειτικὰ μοναστήρια δημιουργοῦν μία οἰκονομικὴ ἐνδοχώρα ἐκτεινόμενη κυρίως σὲ ὅμορες ἢ πλησιόχωρες πρὸς τὸν Ἄθω περιοχές. Ἀγροτικὰ κατ' ἀρχὴν, τὰ ἄθωνικὰ μετόχια ἐπεκτείνονται ταχύτατα ἤδη κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους σὲ εὐρύτερες περιοχές τῆς Μακεδονίας, τῆς Θράκης καὶ ἐν γένει τῆς νότιας Βαλκανικῆς ἀλλὰ καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Δίπλα στὰ ἀγροτικὰ μετόχια σταδιακὰ θὰ ἐμφανισθοῦν καὶ θὰ λειτουργήσουν καὶ ἀστικά μετόχια στὴν Κωνσταντινούπολη, τὴ Θεσσαλονίκη ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλες πόλεις τῆς αὐτοκρατορίας, ἐνῶ παράλληλα σημαντικὸς ἀριθμὸς μοναστηριῶν ἔξω ἀπὸ τὸν Ἄθω θὰ προσαρτηθοῦν ὡς μετόχια σὲ ἀγιορειτικὲς μονές.

Παρὰ τὶς ἀπώλειες, τὶς συρρικνώσεις καὶ τὶς διαχειριστικὲς δυσκολίες ποὺ δημιουργήθηκαν ἰδίως κατὰ τὸν πρῶτο αἰῶνα τῆς ὀθωμανικῆς κατάκτησης, τὰ κάθε τύπου ἄθωνικὰ μετόχια (ἀγροτικὰ, ἀστικά, μονές-ἐξαρτήματα) ἐπιβιώνουν. Σταδιακὰ, ἀπὸ τὸν 16ον αἰῶνα καὶ ἐξῆς, τὰ ἤδη ὑφιστάμενα ἀπὸ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους σταθεροποιοῦνται καὶ ἀνακάμπτουν, ἐνῶ νέες σημαντικότερες κτίσεις ἐμφανίζονται τόσο ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας ὅσο καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτά. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ περίπτωση τῶν πολυπληθῶν μετοχιῶν στὶς παραδουνάβιες ἡγεμονίες, ἀλλὰ καὶ στὰ ἐδάφη τῆς ρωσικῆς αὐτοκρατορίας καὶ σὲ βενετοκρατούμενες περιοχές.

Ἔτσι, ἀπὸ τὸν 10ον αἰῶνα ὡς τὶς πρῶτες δεκαετίες τοῦ 20οῦ αἰῶνα (ὁπότε συρρικνώνονται δραματικὰ ἢ εξαφανίζονται λόγῳ ἀπαλλοτριώσεων ἢ ἱστορικῶν περιπετειῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐκτὸς τῶν συνόρων τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους), τὰ ἀγιορειτικὰ μετόχια συγκροτοῦν ἓνα διαχρονικὸ πυκνὸ δίκτυο παρουσίας καὶ διακίνησης ὑλικῶν ἀλλὰ καὶ πνευματικῶν ἀγαθῶν.

Ἡ διαχρονικὴ ἐξέλιξη τῶν μετοχιῶν ἀσφαλῶς ἀποτελεῖ ἓνα σημαντικό κεφάλαιο τῆς ἱστορίας τῶν ἀγιορειτικῶν μοναστικῶν ἰδρυμάτων. Ἰστόσο, οἱ οἰκονομικὲς παράμετροι, ὄχι μόνον γιὰ τὶς κυρίαρχες μονές ἀλλὰ καὶ γιὰ τὶς τοπικὲς κοινωνίες πλάι στὶς ὁποῖες ἀναπτύχθηκαν, καλύπτουν μόνον ἓνα μέρος ἀπὸ τὸν ρόλο ποὺ αὐτὰ διεδραμάτισαν. Οἱ δυναμικὲς πνευματικὲς, πολιτισμικὲς, παιδευτικὲς ἀκόμη καὶ καλλιτεχνικὲς σχέσεις καὶ ὁσώσεις ποὺ δημιουργήθηκαν μὲ ἀγροτικοὺς καὶ ἀστικοὺς πληθυσμοὺς κατέστησαν τὰ μετόχια ὡς ἐστίες ἐξακτινώσεως καὶ μεταλαμπαδεύσεως τῆς μοναστικῆς ἐμπειρίας τοῦ Ἁγίου Ὁρους στὸν ὀρθόδοξο κόσμο. Ταυτόχρονα τὰ κατέστησαν κατεξοχὴν προνομιακὸ χῶρο ἐπικοινωνίας τῆς μοναστικῆς κοινότητος μὲ τὸν «κόσμο».

Ἡ διοργάνωση τοῦ παρόντος διεθνοῦς ἐπιστημονικοῦ συνεδρίου μὲ θέμα τὰ μετόχια τοῦ Ἁγίου Ὁρους θὰ δώσει τὴν εὐκαιρία γιὰ μία ὀλιστικὴ προσέγγιση τοῦ φαινομένου: τὴ μελέτη τῶν ἀγιορειτικῶν μετοχιῶν ὄχι μόνον ὡς ἐνὸς μοναστικοῦ οἰκονομικοῦ θεσμοῦ μεταβαλλόμενου στὴ διαχρονία, ἀλλὰ ὡς παράγοντα κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης τῶν τοπικῶν κοινωγιῶν, ὡς μέσου ἐξακτινώσεως τῆς ἀγιορειτικῆς λειτουργικῆς πρακτικῆς καὶ λατρευτικῆς ἐμπειρίας καὶ ὡς παράγοντα πολιτισμοῦ καὶ παιδείας.

Ἡ Ἐπιστημονικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Συνεδρίου

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2014

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΤΕΛΕΤΗ

- 13:00 - 14:00 Χαιρετισμός του Δημάρχου Θεσσαλονίκης
& Προέδρου του Δ.Σ. της Αγιορειτικής Εστίας, **κ. Γιάννη Μπουτάρη**
Χαιρετισμός της **Ιεράς Κοινότητας του Αγίου Όρους**
Χαιρετισμός της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου **κ.κ. Βαρθολομαίου**
- 14:00 - 14:30 **ΚΡΙΤΩΝ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ**, Διευθυντής Ερευνών - Ινστιτούτο Ιστορικών
Ερευνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
*Δημιουργώντας την οικονομική και πνευματική ενδοχώρα του Αγίου Όρους:
Μηχανισμοί συγκροτήσεως μετοχιών*

*Πρόσφυγες συντροφιά μ' έναν μοναχό, μπροστά από τις προσφυγικές κατοικίες τους.
Στο βάθος το μετόχι της Ι.Μ. Αγίου Παύλου στην περιοχή της Κασσάνδρας (σήμερα Νέα Φώκια).*

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2014 ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΑΠΟ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

- 18:00 - 18:15 **ΚΩΣΤΗΣ ΣΜΥΡΛΗΣ**, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο της Ν. Υόρκης
Οικισμοί και αγιορείτικα μετόχια στην Χαλκιδική, 10ος-15ος αι.
- 18:15 - 18:30 **ΦΩΤΕΙΝΗ ΚΟΝΔΥΛΗ**, Assistant Professor of Byzantine art and archaeology, University of Virginia
Ενάντια στην κρίση. Ο ρόλος των αγιορειτικών μετοχιών στο ύστερο Βυζάντιο
- 18:30 - 18:45 **ΝΙΚΟΣ ΜΕΛΒΑΝΙ**, Μεταδιδακτορικός ερευνητής - Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
Η αγιορειτική παρουσία στην Κωνσταντινούπολη κατά την Παλαιολόγεια Περίοδο
- 18:45 - 19:00 **MIRJANA ŽIVOJINOVIĆ**, Ακαδημαϊκός, Σερβική Ακαδημία Επιστημών και Τεχνών
Τα μετόχια της μονής Χιλανδαρίου στα Σκόπια και τα περικόρω τους
- 19:00 - 19:15 **ΣΥΖΗΤΗΣΗ**
- 19:15 - 19:45 **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**
- 19:45 - 20:00 **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ**, Επικ. Καθηγητής Βυζαντινής Ιστορίας Πανεπιστημίου Κρήτης
Η διαμόρφωση του δικτύου των αθωνικών περιουσιών στην Ανατολική Μακεδονία από την ύστερη Βυζαντινή στην πρώιμη οθωμανική περίοδο (τέλη 14ου - αρχές 16ου αιώνα)
- 20:00 - 20:15 **ΦΩΚΙΩΝ ΚΟΤΖΑΓΕΩΡΓΗΣ**, Επικ. Καθηγητής Νεώτερης Ιστορίας Α.Π.Θ.
Τα αγιορείτικα μετόχια στη Λήμνο κατά την οθωμανική περίοδο
- 20:15 - 20:30 **ΜΟΝΑΧΟΣ ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ ΔΟΧΕΙΑΡΙΤΗΣ**
Η συρρίκνωση των μετοχιών από τα μισά του 18^{ου} αι. και μετά
- 20:30 - 20:45 **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΟΥΖΑΚΗΣ**, Δρ. Ιστορίας
Τα αγιορειτικά μετόχια κατά τη μετάβαση από το οθωμανικό στο ελληνικό κράτος
- 20:45 - 21:00 **ΣΥΖΗΤΗΣΗ**

ΣΑΒΒΑΤΟ 22 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2014
ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΜΕΤΟΧΙΑ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

- 09:15 - 09:30 **π. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΛΛΙΑΝΟΣ**
Συμβολή στην ιστορία των Αγιορειτικών Μετοχίων των Βόρειων Σποράδων (Σκιάθου - Σκοπέλου - Ερμημόνησων)
- 09:30 - 09:45 **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΑΚΟΣ**, Ομότιμος Καθηγητής Ιστορίας Δικαίου Νομικής Σχολής Α.Π.Θ.
Εξελικτική πορεία των μεταβυζαντινών μετοχίων: εννοιολογικό περιεχόμενο και ειδικότερες αναφορές μετοχίων εκτός Αγίου Όρους
- 09:45 - 10:00 **ΜΙΛΤΟΣ ΠΟΛΥΒΙΟΥ**, Δρ. Αρχιτέκτονας.
Η λειτουργία ενός μετοχίου μιας ιδιόρρυθμης Αγιορείτικης μονής. (Το μετόχι της μονής Βατοπεδίου στα Μουδανιά)
- 10:00 - 10:15 **ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΑΜΠΙΝΗΣ**, Αρχαιολόγος - Εφορεία Αρχαιοτήτων Εύβοιας
Η συμβολή ενός αγιορείτικου μετοχίου στη διαμόρφωση της ταυτότητας μιας τοπικής κοινωνίας: Η περίπτωση του Αγίου Γεωργίου του Σκυριανού
- 10:15 - 10:30 **ΙΩΑΚΕΙΜ ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΣ**, Δρ. Αρχαιολόγος
Τα αγιορειτικά μετόχια ως συντελεστές ιδρύσεως νέων χωριών στην Χαλκιδική Χερσόνησο
- 10:30 - 10:45 **ΣΥΖΗΤΗΣΗ**
-

ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΡΑΔΟΥΝΑΒΙΕΣ ΗΓΕΜΟΝΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΑΥΚΑΣΟ

- 10:45 - 11:00 **ΜΟΝΑΧΟΣ ΚΟΣΜΑΣ ΣΙΜΩΝΟΠΕΤΡΙΤΗΣ**
Ο ρόλος των Ηπειρωτών Ελλήνων για την έναρξη της αφιέρωσης μοναστικών συγκροτημάτων ως μετοχίων στις μονές του Άθω στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες τον 16ο αιώνα (οι περιπτώσεις του Γκιόρμα, του Οξιώτη και του Μιχαήλ Βοεβόδα)

- 11:00 - 11:15 **LIDIA COTOVANU**, Docteur de l'EHESS, Paris
Οι απαρχές της αφιέρωσης «ρουμανικών» ιερών καθιδρυμάτων προς το Άγιον Όρος (β΄ μισό 16ου αιώνα): κρατική ή ιδιωτική υπόθεση;
- 11:15 - 11:30 **RADU PĂUN**, Docteur en Histoire, Chargé de recherche au CNRS
Το πρώτο μετόχι της μονής Χιλανδαρίου στη Βλαχία (1645)
- 11:30 - 11:45 **LORA GERD**, Ρώσικη Ακαδημία Επιστημών - ερευνήτρια
Η δήμευση των μετοχίων στη Ρουμανία το 1862-1865 και η Ρωσία
- 11:45 - 12:00 **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΙΒΑΝΟΣ**, Επιστημονικός Συνεργάτης - Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
Το μετόχι της μονής Ιβήρων στη Γεωργία τον 19ο και τις αρχές 20ου αιώνα
- 12:00 - 12:15 **ΣΥΖΗΤΗΣΗ**
- 12:15 - 12:45 **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟ

- 12:45 - 13:00 **ΣΟΦΙΑ ΤΖΩΡΤΖΑΚΑΚΗ-ΤΖΑΡΙΔΟΥ**, Επικ. Καθηγήτρια Νομικής Σχολής Α.Π.Θ.
Το νομικό καθεστώς των μετοχίων του Αγίου Όρους κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας
- 13:00 - 13:15 **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΚΑΚΗΣ**, Επίκουρος Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.
Το προνομιακό φορολογικό καθεστώς των μετοχίων και της εν γένει ακίνητης περιουσίας των Μονών του Αγίου Όρους
- 13:15 - 13:30 **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ**, Δικηγόρος
Εγγυήσεις του Ελληνικού Κράτους για το αγιορειτικό Καθεστώς και απαλλοτριώσεις των Μετοχίων
- 13:30 - 13:45 **ΣΥΖΗΤΗΣΗ**

ΣΑΒΒΑΤΟ 22 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2014

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

Ο ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ

- 18:15 - 18:30 **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ**, Αναπλ. Καθηγητής Ιστορικής Γεωγραφίας - Τμήματος Γεωγραφίας Πανεπιστημίου Αιγαίου
Αγιορείτικα μετόχια και εξαρτήματα: ομοιότητες και διαφορές
- 18:30 - 18:45 **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΛΠΑΚΗΣ**, Αρχαιολόγος
Μακροσκοπική προσέγγιση του φαινομένου των μετοχιών: ζητήματα μεθοδολογίας
- 18:45 - 19:00 **ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ ΘΕΟΧΑΡΙΔΗΣ**, Αρχιτέκτονας
Επισκόπηση της αρχιτεκτονικής των μετοχιών της Μακεδονίας
- 19:00 - 19:15 **ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΑΝΔΡΟΥΔΗΣ**, Λέκτορας Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης Α.Π.Θ.
Οι βυζαντινοί πύργοι των αγιορειτικών μετοχιών στη Χαλκιδική
- 19:15 - 19:30 **ΣΥΖΗΤΗΣΗ**
- 19:30 - 20:00 **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**
- 20:00 - 20:15 **ΝΙΚΟΣ ΜΕΡΤΖΙΜΕΚΗΣ**, Δρ. Αρχαιολόγος - Εφορεία Αρχαιοτήτων Χαλκιδικής και Αγίου Όρους
Αγιορειτικά μετόχια στη Σιθωνία Χαλκιδικής. Εισαγωγικά για μια τυπολογία των οικοδομικών συγκροτημάτων τον 19ο αιώνα
- 20:15 - 20:30 **ΑΝΝΑ ΜΠΟΖΟΠΟΥΛΟΥ**, Αρχιτέκτων Μηχανικός - Ανασπλώτρια-
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΦΑΛΕΛΑΚΗΣ, Αρχιτέκτων Μηχανικός - Ανασπλωτής
Το οικοδομικό συγκρότημα του υδρόμυλου του μετοχίου της Ι. Μ. Διονυσίου στο Μεταγίτσι Χαλκιδικής
- 20:30 - 20:45 **ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΙΑΚΟΣ**, Δρ. Αρχαιολόγος - Εφορεία Αρχαιοτήτων Χαλκιδικής και Αγίου Όρους
"Διαδρομές" έργων τέχνης από τα μετόχια στις αθωνικές μονές κατά τη βυζαντινή και μετά την Άλωση περίοδο. Η μαρτυρία των πηγών και των αντικειμένων
- 20:45 - 21:00 **ΣΥΖΗΤΗΣΗ**

ΚΥΡΙΑΚΗ 23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2014

ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΑΠΟ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

11:30 - 11:45 **SRDJAN PIRIVATRIĆ**, Institute for Byzantine studies of the Serbian Academy of Sciences and Arts
Το μετόχιον Καστρίν (Градац) και οι βυζαντινοσερβικές σχέσεις (δεύτερο ήμισυ του 13ου αιώνα)

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΕΞΑΚΤΙΝΩΣΗ

11:45 - 12:00 **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΟΝΟΒΑΣ**, Δρ. Αρχαιολόγος Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού
“Αρχαιακές πληροφορίες για περιοδείες της Αγίας Ζώνης της Θεοτόκου και εικόνες από τη μονή Βατοπεδίου το 19ο αιώνα: τεκμήρια ακτινοβολίας και μετοχιών της μονής στη Μακεδονία και Θράκη”

12:00 - 12:15 **ΣΥΜΕΩΝ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ**, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.
Τα Αγιορείτικα μετόχια ως χώροι πνευματικής δημιουργίας

12:15 - 12:30 **ΠΑΤΑΠΙΟΣ ΜΟΝΑΧΟΣ ΚΑΥΣΟΚΑΛΥΒΙΤΗΣ**
Όψεις της επιδράσεως της Αγιορειτικής πνευματικότητας στις τοπικές κοινωνίες δια των μετοχιών: λειτουργική ζωή - γενίκευση της τιμής των εν Αγίω Όρει τιμωμένων Αγίων

12:30 - 12:45 **ΣΥΖΗΤΗΣΗ**

12:45 - 13:00 **ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ**

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

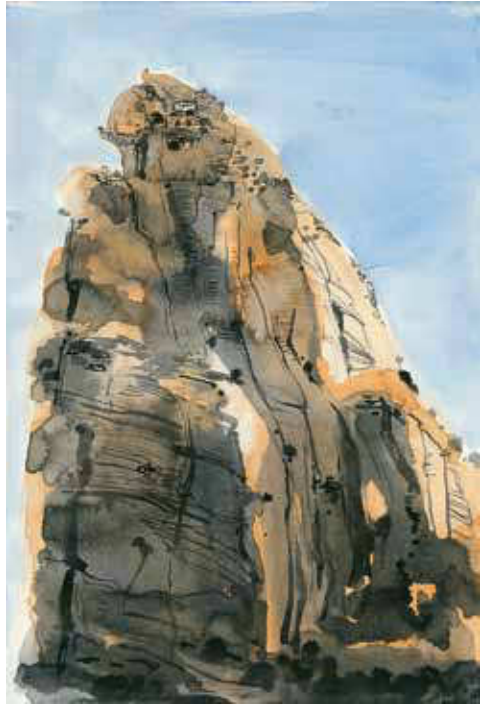
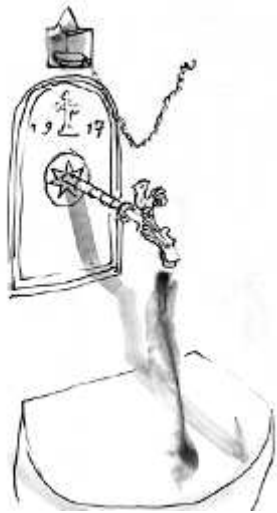
ΕΚΘΕΣΗ

Tim Vyner: Μια εμπειρία ζωής στο Άγιον Όρος

Ο βρετανός ζωγράφος Tim Vyner, καθηγητής στο πανεπιστήμιο BATH της Βρετανίας, που υπήρξε ο πρώτος υπότροφος της κοινής υποτροφίας με τίτλο «DOUG PATTERSON - ROYAL COLLEGE OF ART - MOUNT ATHOS CENTER», επισκέφθηκε το Άγιον Όρος τρεις φορές, φιλοξενήθηκε στις Μονές, τις Καρυές, σε σκήτες και κελιά, περπάτησε στα μονοπάτια του, έζησε την καθημερινή ζωή με τους μοναχούς και τους προσκυνητές και αποτύπωσε με ένα σύνθετο και πρωτότυπο τρόπο εικόνες, εντυπώσεις, φευγαλέες στιγμές των πολυήμερων διαμονών του εκεί.

Ακουαρέλες, σχέδια με μελάνι και μολύβι, ψηφιακά έργα σε iPad, εντυπώσεις, βιώματα, παρουσιάζονται ζωντανά και ανάγλυφα στην μεγάλη Έκθεση στους εκθεσιακούς χώρους της Αγιορειτικής Εστίας από τις 24 Οκτωβρίου 2014 και θα διαρκέσει μέχρι την 28η Φεβρουαρίου 2015.

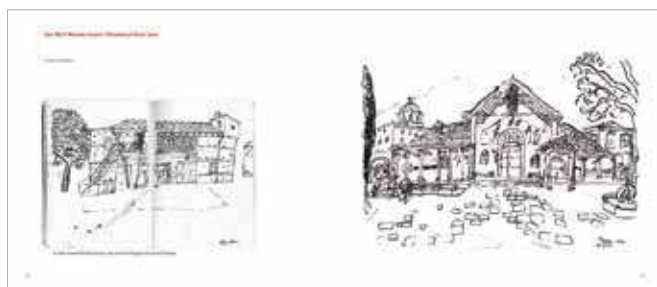
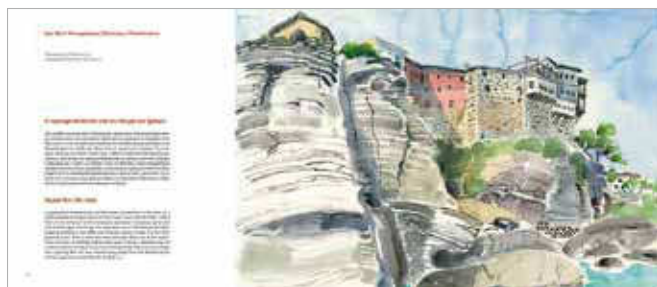
Έργα του Tim Vuner από την έκθεση που παρουσιάζεται στους εκθεσιακούς χώρους της Αγιορειτικής Εστίας

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΜΕ ΤΙΤΛΟ «TIM VYNER: ΜΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΖΩΗΣ ΣΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ»

Ο δίγλωσσος (ελληνικά και αγγλικά) Κατάλογος της ομώνυμης Έκθεσης του Βρετανού ζωγράφου, στον οποίο παρουσιάζεται το σύνολο του έργου του - ακουαρέλες, ψηφιακά σχέδια, σκίτσα -, εμπλουτισμένος τόσο με τα εισαγωγικά κείμενα της Επιμελήτριας της Έκθεσης κας. Συραγούς Τσιάρα, του καλλιτέχνη Doug Patterson, του ίδιου του Tim Vyner, όσο και με τα ιδιαίτερης αξίας περιηγητικά κείμενα του από τα τρία του ταξίδια στο Άγιον Όρος.

ΦΩΤΟΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Αθωνικά Ανάλεκτα αρ. 7

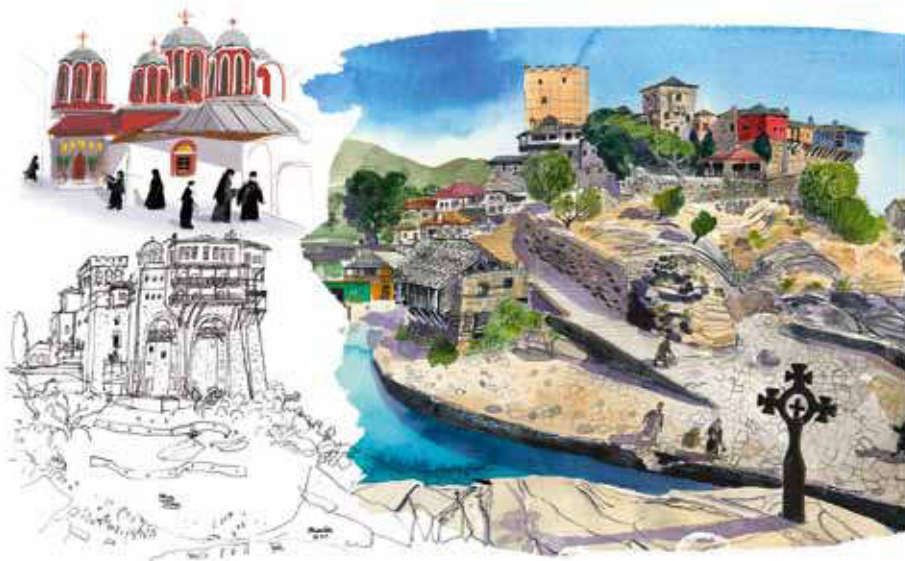
«Έντυπα Προσκυντήρια Αγίου Όρους (18ος αιώνας).

Φωτοαναστατική έκδοση που περιλαμβάνει τα εξής 4 σημαντικά και σπάνια προσκυντήρια, για πρώτη φορά, όλα μαζί σε ένα τόμο: Ιωάννου Κομνηνού, Προσκυντήριο του Αγίου Όρους του Άθωνος, Βενετία 1745, Μακαρίου Τριγώνη Λαυριώτου, Προσκυντήριο της Ιεράς Μονής Μεγίστης Λαύρας, Βενετία 1772, Προηγούμενου Σάββα Λαυριώτου, Προσκυντήριο της Ιεράς Μονής Μεγίστης Λαύρας, Βενετία 1780, Περιγραφή της Μονής Γρηγορίου, εκδ. Αθανασίου Ψαλίδα, Βιέννη 1791.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Με δεδομένη την ένταξη του προγράμματος και τη χρηματοδότησή του από το ΕΣΠΑ, τα Πρακτικά του Συνεδρίου θα εκδοθούν το 2015.

ΕΚΘΕΣΗ

TIM VYNER

Μια εμπειρία ζωής στο Άγιον Όρος

Εκθεσιακός χώρος Αγιορειτικής Εστίας
Εγνατία οδός 109 - κτίριο Νεδέλλου

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ
24.10.2014 - 28.02.2015

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

Εγνατία 109 | 546 35 Θεσσαλονίκη
τηλ 2310 263308 | fax 2310 250648
email agestia@otenet.gr
fb [facebook.com/AgioritikiEstia](https://www.facebook.com/AgioritikiEstia)

www.agioritikiestia.gr

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας - Θράκης 2007-2013
Η μεγάλη πνευματική και πολιτιστική παρακαταθήκη του Αγίου Όρους

ΓΕΡΜΑΝΕΙΑ ΚΕΝΤΡΟΝΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Εγχειρίδιο
Επιχειρησιακό
Ασκή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Πρόγραμμα Ανάπτυξης
Πολυμετακίνηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης